TOVERI

Länsnen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,
ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA,
SULO SYVANEN.

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantietoja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, aviosro-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Työväenliikkeen tehtävistä

Työväenliikkeen tehtävien käsittäminen on valitettavasti usein varsin pintapuolista ja vajanaista niissäkin piireissä, joissa sille ollaan myötämielisiä ja kuulutaan mukaankin. Tavallisena käsityksenä on se, että työväenliikkeen mukaan kuuluminen on riittävä kunkin yksilön puolelta; kunhan maksaa jäsenmaksunsa ja käy joskus kokouksissa, niin sillä hyvä.

Sellainen ajatus on kuitenkin aivan lapsellinen ja väärä; se on oikeastaan turmiollinenkin, sillä työväenliike on aina sitä, millaiseksi sen jäsenet käsittävät sen tehtävät.

Työväenliike ei ole hyväntekeväisyysliikettä, jota pitäisi kannattaa myötätuntoisuuden takia. Sen aatteet eivät saa jaloudellaan ja kauneudellaan vetää puoleensa, vaan tulee jokaisen mukaanliittyneen käsittää, että työväenliike on taisteluliikettä.

Mutta taisteluliikettä se ei voi olla muuten kuin sillä edellytyksellä, että liikkeen mukana oleva työväestö käsittää sen sellaiseksi.

Liike itsessään ei ole mitään, vaan siihen liittynyt työläisten joukko. Like tarjoaa vain siihen liittyneille työläisille mahdollisuuden taistella luokka-asemansa parantamiseksi. Väärin on ajatella, että liike sellaisenaan taistelee, elleivät työläiset siinä ota taisteluun osaa. Suurilukuisinkaan järjestö ei saa mitään aikaan, ellei sen jäsenistö ole tietoinen tehtävistään ja tunne velvollisuudekseen kaikella tarmollaan taistella liiton riveissä.

Unioon kuuluminen esim. on aivan merkityksetöntä ellei myöskin ota osaa sen toimintaan. Keskustelu työmaalla ja muualla union tehtävistä ja mitä sen kautta voidaan tehdä, miten sitä voidaan käyttää taisteluaseena, on aivan yhtä tärkeä velvollisuus kuin on unioon kuuluminenkin.

Samoin on sosialistiosastojen laita. **Niiden toiminta ei ole rajoitettu kokoustoimintaan, vaan käsittää myöskin työskentelyn kokousten väliajoilla.**

Aina pitää olla käynnissä kiihkeä, taukoamaton aatteenlevitystyö ja puolueen toiminnan harkinta. Työväenliikkeen varsinainen tehtävä, niin ammatillisen kuin valtiollisenkin, suoritetaan enemmän kokousten väliajoilla kuin kokouksissa. Eivät edes suunnitelmat ole pelkästään kokoustyön tuloksia. Ellei niistäkin keskustella kokousten väliaikoina, niin tulevat ne huonosti harkituiksi ja hataroita, joiden kanssa ei useinkaan päästä minnekään.

Kokouksissa ainoastaan viimeistellään se mitä ennen on harkittu; siellä yhdistetään erilaiset katsantokannat, kootaan se mitä kukin on sitä ennen ajatuksissaan luonut, — tietysti seulomalla pois se mikä enemmistön mielestä ei ole käytäntöön soveltuvaa.

Kokouksissa asetetaan tehtäviä, jotka ovat väliajoilla täytettävät ja täytettävät tinkimättä, sillä ainoastaan siinä määrässä onnistuu liike tehtävissään, missä määrässä kokousten päätöksiä väliajoilla toteutetaan.

Kokouksiin on mentävä ottamaan vastaan tehtäviä, eikä kaunistelemaan penkkejä ja näyttelemään väliajoilla hankittuja uusia muotinäytteitä. Kokouksissa on tilaisuus katsoa, mitä entiset suunnitelmat ovat tuottaneet, miten ne ovat soveltuneet käytäntöön, ja sen mukaan tehtävä niissä parannuksia ja laadittava uusia suunnitelmia. Työväenliikkeen menettelytavat eivät näet tule koskaan valmiiksi, ei täydellisiksi, vaan ovat alituisen muunnoksen ja vaihtelun alaisia. Mikä viime viikolla oli paras, on mahdollisesti tulevalla aivan kelpaamaton.

Tämä työväenliikkeen ja sen jäsenten välisten suhteitten tunteminen ei suinkaan ole helpoin tehtävistämme, ei pienin velvollisuuksistamme. Ken ei sitä käsitä, ei käsitä koko työväenliikkeen merkityksestä paljoakaan.

Väärä saavutuksien arvosteluperuste

Taantumuksellisen ja konservatiivisen työväenliikkeen kannattajien tapana on saavutuksista puhuessaan mitata niitä vertailemalla ennen vallinneita oloja nykyään vallitseviin; — normaaliaikaa tarkottaen luonnollisesti.

Siten katsottuina ovatkin taantumuksellisen työväenliikkeen saavutukset suuret, sillä voihan työläinenkin jo nyt päästä nauttimaan yhdestä ja toisesta sellaisesta mukavuudesta, josta eivät parempiosaisetkaan ennen voineet nauttia. Jokapäiväinen sanomalehdistö, sähkökuvateatterit, katuvaunut, kaasu, sähkö ja muut tieteellisten saavutuksien tulokset ovat työläistenkin käytettävänä. Ja onpa paikoin ylennetty palkkoja varsin tuntuvasti siitä mitä ne olivat vuosisata tai puoli vuosisataa sitten.

Mutta sellainen työväenliikkeen saavutuksien mittaaminen on petollista. Se ei osota sitä, miten yhteiskunnalliset suhteet ovat muuttumassa eri luokkien välillä. Se että työväestö elää nykyisin toisella tavalla, vaikkapa paremminkin kuin joitakin vuosikymmeniä sitten, ei ollenkaan selitä sen yhteiskunnallisten suhteiden muuttuneen. Sen asema on saattanut parantua hiukan, mutta väärässä ollaan jos työväenliikkeen tehtävänä pidetään vain palkastään sitä, että työväestön asema paranee.

Yhteiskunnallisten suhteiden muuttaminen, luokkien välisten suhteiden muuttaminen on työväenliikkeen päämääränä, koska vain sen kautta voidaan työväestön asemakin pysyväisesti parantaa.

Mutta taantumuksellisen työväenliikkeen edustajat eivät näekään mitään sellaisia luokkien välisiä suhteita yhteiskunnassa, joita olisi muutettava; eivät he tunne luokkajaon olemassaoloa edes, puhumattakaan sen perusteiden tuntemisesta.

Työväenliikkeen saavutuksien mittapuuna on etupäässä pidettävä sitä, miten se voi järjestää toimintansa yhteiskunnan todellisia taloudellisia suhteita vastaavaksi. Joku vanhoillinen järjestö saattaa siellä ja täällä saavuttaa palkankorotuksen jäsenilleen; joku tilapäinen käänne saattaa tehdä mahdolliseksi suuriltakin näyttävät saavutukset. Mutta taistelupuolien, työväenluokan ja kapitalistiluokan keskinäiset suhteet eivät siitä muutu miksikään, koska tapahtuu toisinaan sitenkin, että kapitalistien on omien saaliittensa edellytyksenä tehtävä luovutuksia työläisillekin.

Jos työläinen saa viisi dollaria päivältä, ei se sellaisenaan selitä onko hänen asemansa työnteettäjänsä asemaan verrattuna parantunut tai huonontunut. Kaikkihan on suhteellista, työväestön luokka-asema suhtautuu määrätyllä tavalla kapitalistien luokka-asemaan, ja vain näiden suhteiden toisiinsa vertailu voi osottaa, mitä todellisuudessa on saavutettu, missä vain oletettu saavutetun jotakin.

Vasta nämä suhteet käsittämällä voi työväenliike suunnata taistelunsa oikealle ladulleen.

Pitäisikö osuusliikkeen olla puolueetonta vai sosialistista?

Ylläolevan kysymyksen ratkaisuaika ei ole vielä tullut n.s. päivän kysymykseksi varsinkaan länsirannikon suomalaisten keskuudessa, eikä koko Amerikan suomalaisten osuuskuntien keskuudessa liene siitä vielä tehty ratkaisevaa päätöstä, niin suurmerkityksellinen kuin se onkin työväenliikkeelle.

On olemassa paljon sellaisia ihmisiä, jotka katselevat osuuskauppaa vain liikkeenä, tavarainhankintalaitoksena. Ja ikävämme täytyy sanoa, että suurin osa ainakin länsivaltioitten suomalaisten osuusliikkeitten johtaja- ja henkilökunnastakin on sillä kannalla. Eikä amerikalaisten osuusliikkeitten laita ole yhtään parempi. Sielläkään ei käsitetä osuusliikettä työväestön luokkaliikkeen taisteluaseeksi, vaan ainoastaan kauppaliikkeeksi.

Äskettäin suomeksikin ilmestyneen, E. Vandervelden kirjottaman kirjan: "Puolueeton osuustoiminta ja sosialistinen osuustoiminta" loppusanat sopivat vallan mainiosti huomioonotettavaksi osuusliikkeen puoluevärin ollessa kysymyksessä. Niissä sanotaan:

"Kaiken kaikkiaan, meidän on mahdotonta myöntää, että kulutusosuuskunta olisi sosialistinen jo luonnostaan, sosialistinen olemukseltaan. Se voi, aivan kuin kapitalistinen liikeyritys, pusertaa lisäarvoa niistä palkkalaisista, joita se työssään käyttää. Sellaisenaan se ei ole muuta kuin kuluttajain ryhmä, joilla ei ole ihannetta, eikä tulevaisuusnäköaloja, ja joitten yksinomaisena pyrkimyksenä on hankkia halvalla hinnalla välttämättömät elantotarpeet itselleen ja koota voittoja henkilökunnan ja yhtymän ulkopuolella olevain kuluttajain kustannuksella. Ja asiain näin ollen voi kysyä, eikö siitä ole enemmän vahinkoa kuin hyötyä köyhälistölle taistelussa kapitalismia vastaan.

"Ymmärrämme hyvin, mitä voidaan vastata. Sanotaan, että vaikka osuuskaupat ovatkin puolueettomia ja teoreettisesti avoinna kaikille, ne siitä huolimatta yleensä yhtä hyvin ovat työläisten yhtymiä; että näissä maissa, missä työläiset ovat valtiollisella alalla voimakkaasti järjestyneet, sosialistinen vaikutus on määräävänä osuustoiminnassa; että tämän vaikutuksen vuoksi ei ole pelättävissä, että osuuskunnat riistäisivät henkilökuntaansa tai rappeutuisivat pelkiksi kauppayrityksiksi; lyhyesti sanoen, että niitten puolueettomuus on ennenkaikkea taktillista puolueettomuutta, mikä ei ollenkaan estä niitä, Fourierin sanoja käyttääkseni, toteuttamasta sosialismia "toimien ja tositeoin."

"Kaikki kuitenkaan eivät ole yhtä optimisteja ja puhuaksemme suoraan, monien puolueettomien osuuskauppojen historia on kaikkea muuta kuin omiaan osoittamaan tuollaiset väitteet oikeiksi.

Mutta otaksukaamme hetkiseksi, että asiat noin olisivat. Otaksukaamme, että puolueettomat osuuskaupat, ollen pohjaltaan jäsentensä ajatustavan vuoksi sosialistisia, omaksuvat samat toimintaohjeet itselleen, solmivat samat suhteet ammatillisiin järjestöihin, suovat henkilökunnalleen samat edut, luovat samoja laitoksia kuin avoimesti sosialistiset osuuskaupat. Kuka ei käsitä että asiain niin ollen niitten puolueettomuus ei erehdytä ketään? Niin että jompikumpi: joko osuustoimintaliike on oleva todellisesti puolueetonta, avointa niin porvareille kuin sosialisteillekin, luokkien yhteistoiminnan periaatteelle perustuvaa, pyrkien yksinomaan hankkimaan kuluttajille tavaroita halvalla hinnalla, ja tässä tapauksessa se luopuu kaiken sen harrastamisesta, mikä on sosialistisen osuustoiminnan tulevaisuusarvona ja merkityksenä; tai on se sosialistista, käyttämättä sosialismin nimikilpeä, jää puhtaasti työväen liikkeeksi, asettuu luokkataistelun pohjalle, liittyy köyhälistön järjestymisen muihin muotoihin niiden taistelussa kapitalismia vastaan, missä tapauksessa ei ole mitään syytä uskoa, että se saisi helpommin jäseniä ja että sillä olisi suuremmat kehityksen mahdollisuudet kuin varsinaisella sosialistisella osuustoiminnalla.

"Kun asia niin on, on mielestämme parempi asettaa nimikilpi todellisuuden mukaiseksi. Se on takeena syrjäpoikkeuksia vastaan hyödyllisenä varokeinona epämieluisten jäsenten tuloa vastaan, keinona, joka estää osuuskuntien ei sosialistisen ainesten äänitulvan johdosta lakkamasta olemasta taisteluvälineitä ja kääntymästä pelkän kaupustelun tielle ja antautumasta siihen, mitä tri Müller joskus, puhuessaan englantilaisista osuuskaupoista, on nimittänyt osinkojumalan yksinomaiseksi palvelukseksi.

"Siinä määrin muuten kuin työläiset paremmin tulevat ymmärtämään välttämättömäksi olla samalla jäseninä sekä valtiollisessa yhdistyksessään, ammattiosastossaan että osuuskaupassaan, käyvät köyhälistön toiminnan eri muotojen suhteet yhä läheisemmiksi. Ne säilyttävät sisäisen itsenäisyytensä, mutta tukevat toisiaan ja suuntaavat kaikki yhdessä ponnistuksensa kohti, yhteistä päämäärää: palkkatyön muuttamista yhteiskunnallisesti järjestetyksi työksi".

MAILMANKATSOMUKSIA

KERENSKI EI SOVI LIITTOUTUNEIDEN "KANSANVALTAISIIN" TARKOTUKSIIN VENÄJÄLLÄ.

Kuuluu olevan kavaltaja, saksalaisten kätyri ja melkein bolsheviki.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 19, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct 6th, 1917.)

Lontoosta ilmotetaan, "että Kerenski nähtävästi tulee viipymään Englannissa pitempään kuin mitä hän alkuaan lienee aikonut, sillä hänelle ei ole annettu passia lähteäkseen yksityiselle ja perin tuottavalle luentomatkalleen Amerikaan. Hänelle on, näet, eräältä amerikalaiselta luentomatkojen järjestäjältä saapunut hyvin edullinen kutsu tulla luennoimaan Yhdysvaltoihin. Tarjous on $1500 luennolta ensimäisistä kymmenestä luennosta ja puolet siitä määrästä kultakin seuraavalta 40 tai 50 luennolta, siihen kuitenkin luettuna rautatie- ja hotellimaksut sekä sihteerin ja tulkin palkat.

Kerenskin pidättäminen yleensä hyväksytään.

Daily Chronicle lehti lausuu ,että niin vähän kuin Kerenskillä onkin vaikutusvaltaa omassa kotimaassaan, häntä kun siellä kaikki (kapitalisti-) puolueet syyttävät kärsimyksiensä aiheuttajaksi, näyttää hänellä, noin houkuttelevasta tarjouksesta päättäen olevan suurta vetovoimaa Atlannin toisella puolella.

Kerenskin pidättämisen Englannissa hyväksyvät "lämpimästi" kaikki, jotka parhaiten tuntevat hänen elämäkertansa. Syytteet häntä vastaan ovat lyhyesti seuraavat:

Kerenski on saksalaista syntyperää, vaikka hän käyttää isäpuolensa nimeä. Ennen vallankumousta hän oli rauhanharrastaja eikä sanonut pitävänsä saksalaisia vihollisina. Suuressa sosialisti-vallankumouksellisen puolueen kokouksessa hän vaati pikaista rauhaa ilman aluevaltauksia. Oikeusministerinä ollessaan hän tekemillään päätöksillä tuhosi Venäjän armeijat ja siten esti liittoutuneet saavuttamasta voittoa jo viime vuonna, ollen siten vikapää satojentuhansien miehien kuolemaan. Hän järjesti juhlallisen vastaanoton Leninille, Trotskille ja Kamenoffille, vaikka tiesi heidät Saksan lähettämiksi Venäjälle bolshevikismia levittämään. Hän oli läheisessä yhteydessä saksalaisten urkkijain kanssa. eritoten Staumin, vaikka häntä oli heistä varotettu .

Syytetään vihollisen avustamisesta.

Saksan pääkonsuli Madridissa on julkisesti lausunut, että Kerenskin aikana venäläiset kenraalit olivat Saksan yleisesikunnan nimittämät. Sentähden Kerenski erotti sellaiset isänmaanystävät kuin Korniloffin ja Kaledineksen ja määräsi heidät tuomioistuinten tutkittaviksi. Kiellettyään duuman kokoukset, hän poisti tuon edustuslaitoksen. Hän eleli komeasti talvipalatsissa, josta sitten pakeni, jättäen naisten "kuoleman pataljoonan" ja nuoret kadettikoululaiset bolshevikien surmattavaksi, jonka ne monelle heistä tekivätkin.

Arvellaan, että jos liittoutuneet antautuvat minkäänlaisiin tekemisiin tuollaisen miehen kanssa, jota kaikki (kapitalistisen ja militaristisen) järjestyksen harrastajat Venäjällä inhoavat, niin he suuresti vahingoittavat itseänsä näiden silmissä. Muuan siperialainen kasakka on sanonut, että jos Kerenski näyttäytyisi liittoutuneitten joukkojen parissa Siperiassa, tulisivat kasakat taistelemaan noita joukkoja vastaan."

Pysyäksemme totuudessa täytyy meidän puolestamme sanoa — vaikka emme ole Kerenskin ystäviä, eikä meillä ole pienintäkään syytä kannattaa hänen edesottamisiansa millään alalla — että joka sana tuossa syytöstulvassa on silkkaa valhetta, tahallista ja tarkotuksellista valhetta. Joka pintapuolisestikaan on seurannut Venäjän tapahtumia, tietää että Kerenski viimeiseen saakka koetti innostuttaa venäläisiä sotajoukkoja taistelemaan vihollista vastaan, mutta aseettomina, alastomina ja nälissään nämä eivät kyenneet pidättämään saksalaisten hyökkäystä. "Ainoastaan eturivin miehillä oli kivääri", kertoo eräs rintamalla sinä aikana käynyt amerikalainen; "toisten täytyi odottaa, kunnes kaatuneilta ja haavottuneilta saivat kivääreji. Kolme panosta tykkiä kohden vuorokaudessa oli eräälläkin surkealla peräytymisretkellä niukkana määränä. Ammukkeita kyllä oli, mutta ne olivat pienen murto-osan tuumaa liian isoja tai liian pieniä; omituista kylläkin, ne paraiksi sopivat saksalaisten tykkeihin, kun ne joutuivat heidän käsiinsä."

Ne olivat juuri nuo "järjestyksenharrastaja"-ainekset, jotka yhteistoiminnallaan vihollisen kanssa saattoivat Venäjän armeijan toivottomaan asemaan — samat ainekset, jotka nyt ovat kavaltaneet Venäjän teollisuuslaitokset saksalaisten käsiin myymällä osakkeensa saksalaisille, ettei bolshevikihallitus saisi niitä mielinmäärin verottaa eikä takavarikoida. Nämä ainekset ne joka käänteessä ovat olleet saksalaisten sotilasnyrkkien mukana tuhoamassa kaikkia bolshevikien uudistushommia maanomistuksen alalla; ne ainekset ovat sapoteeranneet Venäjän tehtaat, rautatiet ja kaikki kulkuvälineet sietämättömään alakuntoon. Nepä ne tunnettujen kansanpyövelien Korniloffin ,Kaledineksen ja monen muun johdolla ovat koettaneet murskata vallankumousta — ja kun Kerenski joutui kiinni salaisesta yhteistoiminnastaan näiden "isänmaanystävien" kanssa, onnistui bolshevikien saada hänet kukistetuksi.

Nyt kun nuo ainekset alkavat epäillä Saksan kykyä hävittämään vallankumouksen aiheuttamia kansanvaltaisia uudistuksia, turvautuvat he liittoutuneisiin. Ja kuten näyttää, hyvällä menestyksellä. Mitä preussilaiselta militarismilta jäi kukistamatta, sen onnistunee Japanin ja sen liittolaisten imperialismi tuhoamaan.

OMITUINEN SATTUMA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 19, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

on tullut selville kahden sotavangin suhteen, joista toinen on Saksassa, toinen Englannissa sotavankeudessa. Saksassa on vankina korpraali Hunt, erään Bulfordin farmarin poika, joka on pantu työhön muutamalla saksalaisella maatilalla. Mutta Huntin farmilla Bulfordissa työskentelevän saksalaisten sotavankien joukossa on sen saksalaisen maanviljelijän poika, jonka maatilalla korpraali Hunt on työssä.

Järjestömme asioita

S. S. OSASTOILLE

S. S. Järjestön keskusvirastosta on t. k. 12 ja 13 päivinä lähetetty kaikille suomalaiseen järjestöön kuuluville osastoille äänestyslippuja yleisäänestyksestä "B". Kun postinkuiku on nykyisin hyvin epävarmaa, niin kehotetaan täten osastojen virkailijoita huolehtimaan siitä että liput saapuvat perille. Jos niitä ei kohtalaisen ajan kuluttua ole osastolle saapunut, niin pyytäkää toista lähetystä.

Myöskin voidaan osastoissa toimittaa äänestys tästä asiasta ilman lippuja ja käyttää tässä olevaa kaavaketta ilmottaessaan tuloksia keskusvirastoon.

S. S. J. yleisäänestys "B" 1918.

"Että järjestön keskusvirastoon, erityisenä alajärjestönä, perustetaan koko maata käsittävä näyttämöliitto, järjestön toimeenpanevan komitean kontrollin ja määräämisvallan alaisena."

_____ Myöten

_____ Vastaan

Äänestäkää myöten tai vastaan.

Osastojen virkailijat laskevat yhteen annetut äänet ja lähettävät yhteistulokset keskusvirastoon ennen syyskuun 14 päivää 1918. Myöhemmin tulleita ei oteta huomioon.

..... Osasto

..... Osoite

Jäsenmäärä .....

Osaston puolesta .....

Perustelut edelläolevalle

Amerikan suomalaisten sosialistiosastojen näyttämöliiton edustajakokouksen kehotuksesta alistaa järjestön toimeenpaneva komitea tämän ehdotuksen yleisäänestykselle, etupäässä siitä syystä että mainitun liiton perustaminen on kiireellistä laatua. Jos se päätetään perustaa, voisi se olla osastoilla apuna jo syksyllä alkavalla näytäntökaudella.

Näytelmäseurojemme nykyinen tilanne, etenkin uusien näytelmien hankkiminen ja eri piireissä jonkinlaisen keskenäisen kahnauksen poistaminen vaatii keskitettyä, koko maata käsittävää toimintaa näytelmäseurojemme välillä. Uusien näytelmien puute on huutavan suuri. Suomesta niitä ei enää saada ja niitä täytyy ruveta hankkimaan täällä yhteisvoimin. Tällaisen yhteistoiminnan alotteitakin on jo tehty, kuten itäpiirissä ja keskipiirissä jossa on jo perustettu näytelmäkirjastokin piirikomitean valvonnan alaisena. Yhteisyyttä ei kuitenkaan vielä ole saatu aikaan, eikä voidakaan saada aikaan jos näytelmätoimistot ovat piirien hallussa. Ne pakostakin ulottavat toimintansa ulkopuolelle omia piirirajojaan, ja se synnyttää kahnausta. Myöskään ei vaikuta rakentavasti se, että jollakin piirikomitealla, tai piirikokouksella olisi ylin sanontavalta koko maata käsittävän näytelmäkirjaston yli. Ylläolevalla yleisäänestyksellä vihdoinkin pyritään saamaan yhtenäisyyttä aikaan, perustamalla yhteinen koko maata käsittävä näyttämöliitto kes kusviraston yhteyteen toimeenpanevan komitean kontrollin ja määräämisvallan alaiseksi. Jos ehdotus hyväksytään, valvoo toimeenpaneva komitea että mitään kahnausta ei synny, järjestämällä A. S. S. näyttämöliiton ja keskipiirin näytelmäkirjaston väliset suhteet ja sopimalla keskipiirin näytelmäkirjaston ja keskipiirin osastojen näytelmäseurojen kanssa heidän kirjastonsa liittämisestä S. S. Järjestön näyttämöliittoon.

Heti ehdotuksen tultua hyväksytyksi, nimittää järjestön toimeenpaneva komitea näyttämöliitolle väliaikaisen sihteerin ja toimeenpanevan komitean, jonka huoleksi jääpi toimittaa virkailijain vaalit, sääntöjen laatimiset ja muut alkutehtävät.

Henry Askeli, S. S. J. sihteeri.

Pöytäkirja,

Wyo. s. s.-osastojen keskuskom. kokouksesta elok. 11p:nä, 1918.

Puhetta johti J. Wäisänen ja kirjurina toimi allekirjottanut. Saapuvilla olivat paitsi edellämainittuja, T. Paavola ja N. Lahti.

1. Luettiin Cumberlandin osaston kirje, jossa he kysyivät miten heidän on meneteltävänä osastonsa o maisuuden kanssa, kun he eivät voi enää pitää varsinaista toimintaa yllä, sillä paikkakunnalla ei ole enään kuin kolme suomalaista perhettä, jotka kaikki kuuluvat osastoon, tehden osaston jäsenmäärä ahoastaan 6 jäsentä, eikä ole luultavaa että suomalaiset siitä enään lisääntyvät. Kirjeen johdosta velvotettiin kirjuri kirjoittamaan S. S. Järj. keskusvirastoon, jolle tämä asia sääntöjemme mukaan kuuluu, ensin otettuaan selvää Cumberlandin osastolta, omistaako se tai kansa siellä olevan haalin ja kirjaston.

2. Otettiin keskusteltavaksi keskuskomitean toiminta. Kirjuri teki lyhyesti selvää siitä, miten suomalaisasutus on yleensä Wyomingissa vähentynyt, samoin osastojen jäsenmäärät, niin ettei varsinaista toimintaa ole kuin parissa, kolmessa osastossa. Tämän takia on myös keskuskomitean toiminta ollut laimeaa eikä toiminta voi vilkastuakaan, jos eivät osastot halua pitää keskuskomiteaa muuna kuin raporttien kokoojana.

Asian johdosta keskusteltua velvotettiin kirjuri lähettämään kehotuskirjeet niille osastoille, jotka voivat ulottaa toimintansa sellaisille kämpiköille, joissa ei ole osastoa, sekä valitsemaan niille kirjallisuus- ja sanomalehti asiamiehiä ja muutenkin koettamalla saada osaaottamaan yhteistoimintaan.

Pöytäkirjan puolesta, L. Luoto.

Olemme tarkastaneet ja hyväksymme edelläolevan pöytäkirjan.
J. A. Wäisänen. Nels Lahti.

Työväestön asuntokurjuudesta ja taistelusta sitä vastaan

Asuntokysymys on tärkeä osa yleisestä työväenkysymyksestä ja työväenluokan vapaustaistelusta. Siksi on työläiselle tärkeätä tutustua tähän kysymykseen, koska tässäkin suhteessa on totta, että jonkun paheen voittamisen välttämättömänä edellytyksenä on tutustuminen siihen. Tätä nykyä kärsivät tuhannet työläiset suoranaista asuntojen puutetta ja vielä useammat kärsivät perheineen ahtaan ja kurjan asunnon johdosta.

Asuntopula johtuu pääasiallisesti siitä, että kelvollisia asuntoja on liian vähän ja että niistä vaaditaan liian korkeata vuokraa. Kaupunkien asukasluku kasvaa paljoa nopeammin kuin talojen ja asuntojen luku. Useissa suurkaupungeissa esiintyy tämä suhde seuraavasti: kymmentä kaupunkiin muuttavaa perhettä kohden rakennetaan ainoastaan neljä asuntoa lisäksi. Siksi on helposti käsitettävissä, että tällä tavalla asuntojen kysyntä kasvaa paljoa suuremmaksi kuin niiden tarjonta. Siitä syystä voivat talonomistajat helposti nostaa vuokraa ja yhtä helposti he myös voivat vuokrata kaikkein kurjimpia huoneitaan, ilman että heidän tarvitsee ryhtyä välttämättömiin korjauksiin. Niin on asuntojen puutteen vuoksi asukkaat pakotetut tyytymään huonoihin asuntoihin ja maksamaan korkeata vuokraa. Ja tähän ylimalkaisesti katsoen yksinkertaiseen ja jokapäiväiseen ilmiöön sisältyy itseensä arvaamattoman suuri vaara, joka on laadultaan yhtä hyvin taloudellinen kuin siveellinenkin.

Kunnollinen asunto hyvinvoinnin välttämätön ehto.

Työläisen ja hänen perheensä ruumiillinen sekä henkinen hyvinvointi vaatii asuntoa, jossa tietty ilmamäärä takaisi terveellisyyden, vaan johon työläinen ei kuitenkaan saisi kuluttaa kuin 15 a 20% tuloistaan. Mitä työläinen siitä yli menettää asuntovuokrana, sitä vaille hän jää muitten elintarpeitten suhteen. Kallis vuokra pakottaa työläiset sellaiseen säästämiseen, joka ainoastaan vähingoittaa häntä sekä ruumiillisesti että henkisesti, koska sellainen säästäminen pakottaa työläistä rajottamaan jokaa suhteessa taloustarpeitaan s. t. s. välttämättömiä tarpeitaan. Tarkastakaamme asiaa lähemmin.

Oletetaan, että työläinen tähän saakka suoritti 1,500 markan suuruisista vuosituloistaan 300 markkaa s. t. s. 20 prosenttia vuokramaksuksi, jolla rahalla hän sai kaksi huonetta ja keittiön, niin että hän perheensä kanssa voi elää vaikkei kovinkaan avaroissa niin kuitenkin jonkun verran siedettävissä oloissa. Vaan vähitellen nousevat vuokrat niin, että talon omistaja samasta asunnosta vaatii 500 a 600 markkaa vuodessa. Samalla ovat myöskin muut työläisen menot kasvaneet, eikä tulot ole lisääntyneet läheskään yhtä nopeasti: Mitä tekee työläinen tällaisessa tapauksessa? Selvää on, ettei hän noin suurta vuokrankorotusta jaksa suorittaa. Hän hakee itselleen pienemmän vaikkakin terveydellisesti huonomman asunnon, jonka vuokra on halvempi. Tahi hän vuokraa tähänastisesta asunnostaan toisen huoneen vieraalle ja asettuu perheensä kanssa yhteen huoneeseen ja keittiöön.

Kaupungeissa on tarpeeksi tapauksia, joissa asunto s. t. s. yksi huone ja keittiö on jaettu seuraavasti: Keittiössä asuu työläisperhe yhteen likistettynä ja huone on vuokrattu yhdelle tai useammalle vieraalle.

Työläinen kärsii perheensä kanssa ei ainoastaan siitä, että asunto on tullut ahtaaksi ja terveydellisesti huonommaksi, vaan myöskin erittäin siitä, ettei hän enää asu itsekseen, vaan on pakotettu pitämään vieraita omassa asunnossaan. — Terveydenhoito vaatii, että asunnossa jokaista täysi-ikäistä henkilöä kohti olisi 20 kuutiometriä vapaata ilmaa

Osote:
LAPATOSSU, Box 553,
Superior, Wis.